

“İcbari Sığorta Bürosu” Hüquqi Şəxslərin İttifaqının
Himayəçilər Şurasının 25 noyabr 2015-ci il tarixli
iclasında təsdiq edilmişdir (Protokol №05, Əlavə № 10)

Himayəçilər Şurasının sədri

A.Rəhmanov

YAŞIL KART TƏKRARSİĞORTA DAXILININ TƏŞKİLİ VƏ İŞLƏMƏ QAYDALARI

Maddə 1. Məqsəd və əhatə dairəsi

“Yaşıl Kart təkrarsığorta daxılının təşkili və işləmə Qaydaları” (bundan sonra – bu Qaydalar) Yaşıl Kart sistemində iştirakla əlaqədar Bürolar Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş təkrarsığorta programında nəzərdə tutulan şəxsi tutum hissəsində dəyən zərərlərin, Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində fəaliyyət göstərmək hüququ olan sığortaçıların reyestrinə daxil edilmiş sığortaçılar tərəfindən birgə qarşılanması, Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində ödənişlərin həyata keçirilməsi üçün maliyyə potensialı yaradılması, zəruri olan təkrarsığorta dəstəyinin təmin edilməsi məqsədilə “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 63-3-0.2-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və sığortaçılar tərəfindən formalasdırılan Yaşıl Kart Təkrarsığorta Daxılının (bundan sonra - Daxıl) fəaliyyətini təmin etməklə bu sahədə sığortaçıların riayət etməli olduqları qaydaları tənzimləyir.

Maddə 2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Qaydalarda aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə olunmuşdur:

2.1.1. **Yaşıl Kart sistemi** - avtonəqliyyat vasitələrinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkədən xaricdə istifadəsi zamanı üçüncü şəxslərin sağlamlığına və (və ya) əmlakına dəyən zərərin əvəzinin ödənilməsi üzrə mülki məsuliyyətin yaranması halında sığorta ödənişlərinin verilməsini təmin edən, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa İqtisadi Komissiyasının Yol Nəqliyyatı üzrə İşçi Qrupunun nəzdində fəaliyyət göstərən beynəlxalq avtonəqliyyat vasitələri sığortası kart sistemi;

2.1.2. **Büro** - “İcbari Sığorta Bürosu” Hüquqi Şəxslərin İttifaqı;

- 2.1.3. **Bürolar Şurası** - Avtonəqliyyat vasitələri sığortaçılarının milli bürolarının beynəlxalq assosiasiyası, eyni zamanda Yaşıl Kart Sisteminin inzibatçılığı və fəaliyyəti üzrə məsul olan idarəedici təşkilat;
- 2.1.4. **Himayəçilər Şurası** - Büronun ali idarəetmə orqanı;
- 2.1.5. **İcraçı direktor** - Büronun icra orqanı;
- 2.1.6. **Sığortaçı** - Büronun Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində fəaliyyət göstərmək hüququ olan iştirakçı sığortaçılarının reyestrinə daxil edilmiş və xarici ölkələrdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə zərərlərin tənzimlənməsini Büroya həvalə etmiş sığorta şirkəti;
- 2.1.7. **Daxıl** - Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində dəyən zərərlərin əvəzinin sığortaçılar tərəfindən kollektiv qaydada ödənilməsi məqsədilə formalasdırılan və bu Qaydaların tələblərinə uyğun idarə olunan, sığortaçıların Daxıl üzrə tətbiq olunan program təminatı vasitəsilə müəyyən edilən birləşiklərini nəzərdə tutan birlüyü;
- 2.1.8. **Daxıl hesablarında əsas götürülən valyuta** - Avropa Valyutası (Avro) və ya onun qarşılığı olan Azərbaycan manatı (AZN);
- 2.1.9. **Daxili Reqlament** - Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində zərərlərin tənzimlənməsi üçün Bürolar Şurasının Baş Assambleyası tərəfindən 2002-ci il 30 may tarixində qəbul edilmiş, 2008-ci il 29 may tarixində yenilənmiş və Bürolar Şurası tərəfindən vaxtaşırı dəyişdirilə bilən qaydalar;
- 2.1.10. **Retrosessiya** - Bu Qaydaların məqsədləri üçün, sığortaçılar tərəfindən qəbul edilmiş risklərin digər sığortaçılar tərəfindən təkrarsıgortalanması;
- 2.1.11. **Retrosessiya nisbəti** - bu Qaydaların 3.4-cü bəndi nəzərə alınmaqla, ötən il üzrə daxil olan ümumi sığorta haqlarında hər bir sığortaçının faizlə ifadə olunan payı;
- 2.1.12. **Retrosessiya haqqı** - ay üzrə toplanan ümumi sığorta haqlarının müvafiq sığortaçının həmin il üzrə retrosessiya nisbətinə tətbiqinə əsasən müəyyən edilən məbləğ;
- 2.1.13. **İnformasiya Sistemi** - “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan vahid elektron infromasiya sistemi;
- 2.1.14. **Daxıl üzrə tətbiq olunan program təminatı** - Daxıl hesablarının aparılması, sığortaçıların Daxılda iştirakla bağlı öhdəliklərinin müəyyən olunması məqsədilə istifadə olunan program təminatı;
- 2.1.15. **Qalıq (saldo)** - Daxılda iştirakla bağlı sığortaçının alacaqları və borcları arasındaki fərq.

Maddə 3. Daxilla bağlı əsas şərtlər

3.1. Büro İnformasiya Sistemində olan məlumatlardan istifadə etməklə hər bir sığortaçının rəsmiləşdirdiyi Yaşıl Kart müqavilələri üzrə daxil olan sığorta haqları

barədə məlumatları aylıq olaraq Daxıl hesabına qeyd edir. Bu qeydin müqabilində sıgortaçılar Daxıldan komissiya haqqı qazanırlar. Komissiya haqqının məbləği 15 % təşkil edir.

3.2.Ay ərzində Daxıla qeyd edilən bütün Yaşıl Kart müqavilələri üzrə ümumi sıgorta haqları cari ilin retrosessiya nisbətinə müvafiq olaraq sıgortaçılar arasında paylaşdırılır. Bu prosesin nəticəsi olaraq retrosessiya haqqı alan sıgortaçının aldığı hissəyə uyğun olaraq Daxıla komissiya haqqı borcu yaranır. Bu bənddə göstərilən komissiya haqqının məbləği 15 % təşkil edir.

3.3.Bu Qaydaların 3.2-ci bəndində göstərilən sıgorta haqlarının sıgortaçılar arasında paylaşdırılması onların retrosessiya nisbətinə uyğun olaraq aparılır. Retrosessiya nisbəti hər cari il üçün həmin ilin əvvəlində, ötən ildə Yaşıl Kart müqavilələri üzrə daxil olan sıgorta haqları barədə məlumatlardan istifadə olunmaqla Daxıl üzrə tətbiq olunan program təminatı vasitəsilə avtomatik olaraq müəyyən olunur.

3.4.Yaşıl Kart müqavilələri rəsmiləşdirilməyən və ya rəsmiləşdirilmiş ümumi Yaşıl Kart müqavilələrində 2 %-dən az hissəyə malik sıgortaçuya münasibətdə 2 % həcmində sabit retrosessiya nisbəti tətbiq edilir.

3.5.Bu Qaydaların tətbiqinə başlanıldığı 2016-cı il üzrə retrosessiya nisbətinin müəyyən olunması üçün Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sıgortası üzrə sıgortaçılara aid sıgorta haqlarına dair məlumatlardan istifadə olunur.

3.6.Daxıla yeni qoşulan sıgortaçı üçün ilk ilin retrosessiya nisbəti 2 % olaraq müəyyən edilir.

3.7.Daxilla bağlı əlavə qeydlər və şərtlər Himayəçilər Şurası tərəfindən müəyyən oluna bilər.

Maddə 4. Sığortaçıların vəzifələri

4.1.Sığortaçılar bu Qaydaların icrasından irəli gələrək qəbul edilən Himayəçilər Şurasının qərarlarını yerinə yetirməlidirlər.

4.2.Sığortaçılar Yaşıl Kart sistemində iştirakla bağlı digər sıgortaçıların öhdəlikləri üçün birləşmə məsuliyyət daşıyırlar.

4.3.Ödəmə qabiliyyətini itirmiş, verdiyi Yaşıl Kart saxta hesab edilmiş, avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sıgortası növü ilə məşğul olmaq

icazəsi ləğv edilmiş və ya ləğvetmə prosesinə başlanılmış sıgortaçıların Yaşıl Kart sistemində iştirakı ilə bağlı öhdəliklərinin Büro tərəfindən icrası məqsədləri üçün ilk növbədə Büronun cari öhdəliklər ehtiyatının vəsaitlərindən istifadə olunur.

4.4.Sığortaçı ödəmə qabiliyyətini itirdikdə, Büronun cari öhdəliklər ehtiyatı həmin sıgortaçının öhdəliklərinin icrası üçün kifayət etmədikdə, icra olunmamış öhdəliklər Daxıl üzrə tətbiq olunan program təminatı vasitəsilə müəyyən edilən yeni retrosessiya nisbətinə uyğun olaraq digər sıgortaçılar arasında bölüşdürürlür.

4.5.Sığortaçının ödəmə qabiliyyətini itirməsi hali istisna olmaqla, bu Qaydaların 4.3-cü bəndində göstərilən öhdəliklərin icrası üçün Büronun cari öhdəliklər ehtiyatı kifayət etmədikdə, sıgortaçı Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində fəaliyyət göstərdiyi dövrdə rəsmiləşdirdiyi Yaşıl Kart müqavilələrindən irəli gələn icra olunmamış öhdəlikləri üzrə bu Qaydalara müvafiq olaraq məsuliyyət daşıyır.

Maddə 5. Sığortaçıların alacaqları və borcları

5.1.Büro bu Qaydaların 3.1-ci bəndinə uyğun olaraq, hər bir sıgortaçının aylıq olaraq bağladığı, xitam verdiyi və ləğv etdiyi Yaşıl Kart müqavilələri üzrə sıgorta haqları barədə məlumatları İnformasiya Sistemində olan məlumatlar əsasında müəyyən edir.

5.2.Ay ərzində Daxıla qeyd edilən, bütün Yaşıl Kart müqavilələri üzrə daxil olan sıgorta haqları və hər bir sıgortaçıya aid olan Yaşıl Kart müqavilələri üzrə sıgorta haqları barədə məlumatlar əsasında hazırlanın, Büro tərəfindən sıgortaçılara aylıq olaraq göndərilən bildirişlər sıgortaçıların “Daxıl hesabından alacaqları” və “Daxıl hesabına borcları” barədə qeydlərdən ibarət olmaqla aşağıdakı qaydada formalasdırılır:

5.2.1.İnformasiya Sistemi vasitəsilə sıgortaçılar tərəfindən ay ərzində rəsmiləşdirilən Yaşıl Kart müqavilələri üzrə daxil olan sıgorta haqları sıgortaçının Daxıl hesabına borcu kimi qeyd edilir.

5.2.2.Sığortaçının Daxıl hesabına qeyd edilən sıgorta haqları üzrə bu Qaydaların 3.1-ci bəndində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsində qazandığı komissiya haqqı sıgortaçının Daxıl hesabından alacağı kimi qeyd edilir.

5.2.3.Sığortaçıya hesablanan retrosessiya haqqı sıgortaçının Daxıl hesabından alacağı kimi qeyd edilir.

5.2.4.Sığortaçının payına düşən retrosessiya haqqı üzrə bu Qaydaların 3.2-ci bəndində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsində komissiya haqqı sığortaçının Daxıl hesabına borcu kimi qeyd edilir.

5.2.5.Sığortaçının öncəki aylar üzrə rəsmiləşdirdiyi, cari ayda ləğv və ya xitam etdiyi Yaşıl Kart müqavilələri üzrə sığorta haqqı və bu sığorta haqqı üzrə sığortaçıya ödənilən komissiya haqqı müvafiq olaraq sığortaçının Daxıl hesabına borcu və Daxıl hesabından alacağı kimi qeyd edilir.

5.2.6.Sığortaçılar tərəfindən rəsmiləşdirilən Yaşıl Kart müqavilələri ləğv və ya xitam edildikdə, bu müqavilələr üzrə sığortaçının retrosessiya haqqı Yaşıl Kart müqaviləsinin rəsmiləşdirildiyi ilə uyğun olaraq ləğv və xitama düşən hissədə sığortaçının Daxıl hesabına borcu, həmin retrosessiya haqqına görə Daxıla ödənilmiş komissiya haqqı sığortaçının Daxıl hesabından alacağı kimi qeyd edilir.

5.2.7.Daxıl hesabından ödənilən bütün sığorta ödənişləri ödənişin aid olduğu Yaşıl Kart müqaviləsinin rəsmiləşdirildiyi ilin retrosessiya nisbətində hesablanaraq sığortaçının Daxıl hesabına borcu kimi qeyd edilir.

5.3.Bu Qaydaların 5.2-ci bəndində göstərilən borc və alacaq olaraq müəyyən edilən vəsaitlər arasında qalıq (saldo) məbləği:

5.3.1.Daxıl Hesabına borclu olduğu halda, sığortaçı tərəfindən Daxılı idarə edən Büronun hesabına;

5.3.2.Daxıl Hesabından alacağı olduğu halda, Daxılı idarə edən Büro tərəfindən müvafiq sığortaçının hesabına ödənilir.

5.4.Qalıq (saldo) istisna olmaqla, Daxıl üzrə fiziki olaraq heç bir ödəniş əməliyyatı aparılmır.

5.5.Büro bu Qaydaların 5.2-ci bəndində göstərilən bildirişi hər ay üzrə növbəti ayın 05-dək müvafiq sığortaçıya göndərir. Sığortaçı Daxıl Hesabına olan borcunu bildirişin göndərildiyi ayın 15-dək Büronun müvafiq hesabına ödəməlidir.

5.6.Sığortaçı bu Qaydaların 5.5-ci bəndində göstərilən müddət ərzində ödənilməyən borcuna görə Daxili Reqlamentə istinadən illik 12% təşkil edən gecikmə faizini ödəməlidir.

5.7. 2 (iki) aydan artıq müddətə gecikdirilmiş borcu olan sığortaçılar barəsində bu Qaydaların 9-cu bəndində nəzərdə tutulan tədbirlər tətbiq oluna bilər.

Maddə 6. Daxıl hesablarının aparılması

6.1.Daxıl hesabının uçotu cari təqvim ili əsasında aparılır. Hər bir sığortaçının bir iş hesabı olmalıdır. Sığortaçıya aid iş hesabında aşağıdakı vəsaitlər borc və alacaq kimi qeyd olunur:

6.1.1.Sığortaçının aylıq topladığı sığorta haqqı və retrosessiya haqqı;

6.1.2.Aylıq sığorta haqları və retrosessiya haqqından irəli gələn komissiyalar;

6.1.3.Yaşıl Kart müqaviləleri üzrə zərərlərdə zərərin aid olduğu Yaşıl Kartın rəsmiləşdirildiyi ilin retrosessiya nisbətinə uyğun hesablanmış zərər məbləği;

6.1.4.Vaxtında həyata keçirilməyən ödənişlərdən irəli gələn gecikmə faizi;

6.2.Daxıla aid vəsaitlər Büronun xüsusi bank hesabında saxlanılır. Daxılın illik balans hesabatı ilə Gəlir və Xərc hesabları 01 yanvar tarixindən 31 Dekabr tarixinədək olan dövr üzrə hazırlanır və təsdiq edilməsi üçün Himayəçilər Şurasına təqdim olunur.

Maddə 7. İdarəçilik xərcləri

Daxilla bağlı fəaliyyətin aparılması zamanı Büronun yarana biləcək idarəçilik xərclərinin məbləği və bu xərclərin sığortaçılar tərəfindən ödənilməsi Himayəçilər Şurası tərəfindən müəyyən olunur.

Maddə 8. İştiraka xitam verilməsi

8.1.Sığortaçının Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində fəaliyyətinə xitam verildikdə onun Daxilda iştirakına da xitam verilir.

8.2.Daxilda iştirakına xitam verilməsi sığortaçının Yaşıl Kart sistemi çərçivəsində fəaliyyət göstərdiyi dövrdə rəsmiləşdirildiyi Yaşıl Kart müqavilələrindən irəli gələn öhdəliklərinin icrasından azad etmir.

8.3.Sığortaçı tərəfindən bu Qaydaların tələblərinə riayət edilmədiyi halda, İcraçı direktorun təklifi ilə Himayəçilər Şurasının qərarı əsasında bu Qaydaların 9-cu bəndində nəzərdə tutulmuş tədbirlər tətbiq oluna bilər.

Maddə 9. Məsuliyyət

Bu Qaydalara riayət olunmadıqda, Büro “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 102-ci maddəsinə uyğun olaraq təqdimat verilməsi üçün sığorta nəzarəti orqanı qarşısında vəsatət qaldırmaq hüququna malikdir.

Maddə 10. Yekun müddəalar

- 11.1.Bu Qaydalarla tənzimlənməyən məsələlər üzrə Büronun digər daxili sənədlərinin müddəaları tətbiq olunur.
- 11.2.Bu Qaydalar 01 Yanvar 2016-cı il tarixindən qüvvəyə minir.